

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE
RADA NAUKOWA

ZESZYTY
TEORETYCZNE
RACHUNKOWOŚCI

Vol. 46, NUMER 3

WARSZAWA 2022

Spis treści / Contents

Justyna Dobroszek, <i>Od Zespołu Redakcyjnego</i> – Editorial	7
Maciej Frendzel, Zuzanna Firkowska-Jakobsze, <i>Implementacja wymagań ESEF przez spółki z sWIG80</i> – The implementation of ESEF requirements by companies of the sWIG80	9
Waldemar Gos, <i>Stosowanie zasady istotności w ujawnianiu informacji przez uczelnie publiczne w Polsce</i> – Polish public universities’ application of the materiality concept in disclosing information	27
Katarzyna Kępa, <i>Ujawnienia na temat prac badawczo-rozwojowych w sprawozdaniu finansowym jednostek branży IT. Przegląd literatury przedmiotu</i> – The disclosure of research and development in financial statements: evidence from an IT sector. Literature review	43
Dominika Korzeniowska, Elżbieta Jaworska, Ewa Wanda Maruszewska, Nelli Artienwicz, <i>Profesjonalna grupa odniesienia w opiniach polskich księgowych tworzących informację sprawozdawczą</i> – The professional reference group in the opinions of Polish accountants who prepare financial reporting information	59
Magdalena Kowalczyk, Remigiusz Napiecek, <i>„Gramy w zielone” – maksymalizacja subwencji dla uczelni wyższych na przykładzie publicznych uczelni ekonomicznych</i> – “We play green” – Maximising subsidies for universities on the example of public economic universities	75
Joanna Krasodomska, Ewelina Zarzycka, Dorota Dobija, <i>Czynniki determinujące raportowanie przez przedsiębiorstwa informacji o działaniach na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju</i> – Factors that determine companies’ reporting of information on actions towards achieving the Sustainable Development Goals	99
Krzysztof Kruszewski, Joanna Wielgórska-Leszczyńska, <i>Możliwe kierunki zmian sprawozdawczości finansowej banku centralnego w Polsce</i> – Possible directions of changes in the financial reporting of the central bank in Poland	119
Monika Łada, <i>Legitymizacja a racjonalność systemów pomiaru osiągnięć. Studium przypadku</i> – The legitimacy and rationality of performance measurement systems. A case study	141
Beata Sadowska, <i>Koszty ochrony lasu w zrównoważonej gospodarce leśnej. Przykład Polski</i> – Forest protection costs in sustainable forest management. The example of Poland	161

Piotr Szczypa, <i>Konotacje imion księgowych w świetle badań nadleśnictw w Polsce</i> – Connotations of ‘accountants’ names in the light of research on forest districts in Poland	181
Agnieszka Wencel, <i>Ujawnianie ryzyka podatkowego w raportach finansowych spółek publicznych</i> – The disclosure of tax risk in the financial reports of public companies ...	197
Dariusz Wędzki, <i>Propozycja modeli rozliczania ujemnej wartości godziwej aktywów zorganizowanej części przedsiębiorstwa przy połączeniu jednostek według polskich regulacji rachunkowości</i> – A proposed model for allocating the negative fair value of assets at the initial recognition of a business combination under Polish accounting regulations	217
Z historii rachunkowości / Accounting history	
Jolanta Chluska, <i>Koszty leczenia pacjentów w okresie epidemii na początku XX wieku na przykładzie Szpitala dla chorych zakaźnych w Częstochowie</i> – The costs of treating patients during the epidemic at the beginning of the 20th century, based on the example of the Hospital for Infectious Patients in Częstochowa	243
Anna Olewnik-Dejewska, <i>Realizacja metody kasowej w rachunkowości dóbr wilanowskich w latach 1892–1914</i> – Cash basis accounting of Wilanów estate in 1892–1914	257
W kierunku umiędzynarodowienia / Towards internationalization	
Hanna Czaja-Cieszyńska, <i>Employee-related disclosures in non-financial reports. Evidence from Poland</i> – Ujawnienia dotyczące pracowników w raportach niefinansowych. Przykład z Polski	285
Informacje dla autorów / Instructions for authors	303

Implementacja wymagań ESEF przez spółki z sWIG80

MACIEJ FRENDEL, ZUZANNA FIRKOWSKA-JAKOBSZE

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest prezentacja wyników badania dotyczącego wdrożenia Jednolitego Europejskiego Formatu Raportowania (European Single Electronic Format – ESEF) przez spółki giełdowe notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie, uwzględnione w sWIG80.

Metodyka/podejście badawcze: Badanie oparto na analizie sprawozdań finansowych pod względem:

- zmiany sposobu prezentacji pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (bilansie) oraz sprawozdaniu z całkowitych dochodów w celu dostosowania ich do wzorcowej struktury ESEF (taksonomii podstawowej) oraz
- stopnia wykorzystania tzw. rozszerzeń (*extensions*) pozwalających na dostosowanie znaczników do specyfiki pozycji lub specyfiki spółki.

Analizie podlegały te skonsolidowane sprawozdania finansowe opublikowane między 1.01.2021 roku a 30.04.2022 roku, w których przedmiotowe spółki zaimplementowały wymagania ESEF po raz pierwszy. Podstawą sformułowania hipotezy badawczej była teoria neoinstytucjonalna.

Wyniki: Przeprowadzone badanie pozwoliło na pozytywną weryfikację postawionej hipotezy badawczej stwierdzającej, że spółki giełdowe uwzględnione w sWIG80 w większym zakresie starały się dostosować prezentację danych w sprawozdaniach finansowych do taksonomii podstawowej niż zastosować rozszerzenia i taksonomię rozszerzoną.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Wyniki badania dotyczą spółek uwzględnionych w sWIG80 na 31.12.2021 roku. W związku z tym rozszerzanie wniosków na całą populację spółek notowanych na GPW jest nieuzasadnione.

Oryginalność/wartość: Badanie, którego wyniki przedstawiono w artykule, stanowi pierwsze tego typu badanie empiryczne w Polsce przeprowadzone w odniesieniu do mniejszych spółek notowanych na GPW w Warszawie. Obrazuje zatem zachowania podmiotów w kontekście obowiązków raportowania danych finansowych w badanej populacji w formacie ESEF.

Słowa kluczowe: MSSF, XBRL, ESEF, Jednolity Europejski Format Raportowania, sprawozdania finansowe, raportowanie polskich spółek giełdowych.

Abstract

Purpose: The article presents the results of research on the implementation of the European Single Electronic Format (ESEF) by companies listed on the Warsaw Stock Exchange's (WSE) sWIG80.

Methodology/approach: The research was based on the analysis of financial statements of companies listed on the WSE in terms of:

- changes in the presentation of items in the statement of financial position (balance sheet) and the statement of comprehensive income in order to adjust them to the model structure of the ESEF (core taxonomy),
- the degree of use of extensions that allow tags to be adapted to the specifics of the company.

The analysis concerned consolidated financial statements published between January 1, 2021 and April 30, 2022, in which the companies implemented the ESEF requirements for the first time. The basis for the formulation of the research hypothesis was the neo-institutional theory.

Findings: The study verified the research hypothesis that listed companies included in the sWIG80 tried to adjust the presentation of data in financial statements to the core taxonomy more than they applied extensions and extension taxonomy.

Research limitations/implications: The results concern only companies included in the sWIG80 as of December 31, 2021. Therefore, extending the findings to the entire population of companies listed on the WSE is unjustified.

Originality/value: The research is the first empirical study of this type in Poland conducted in relation to smaller companies listed on the Warsaw Stock Exchange. Therefore, they illustrate the behavior of entities in the context of financial data reporting obligations under the ESEF format.

Keywords: IFRS, XBRL, ESEF, European Single Electronic Format, Financial reports, reporting of Polish listed companies.

Stosowanie zasady istotności w ujawnianiu informacji przez uczelnie publiczne w Polsce

WALDEMAR GOS

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest ocena stosowania zasady istotności przy ujawnianiu informacji w sprawozdaniu finansowym przez uczelnie publiczne w Polsce oraz próba interpretacji zasady istotności, na potrzeby zwiększenia przydatności sprawozdania finansowego.

Metodyka/podejście badawcze: Głównym materiałem badawczym były sprawozdania finansowe za lata 2017–2020 oraz opisy zasad (polityki) rachunkowości uczelni publicznych. Zastosowano metodę analizy źródeł (literatury, regulacji prawnych), analizę przypadków, obserwację uczestniczącą, obserwację bezpośrednią, wnioskowanie dedukcyjne oraz doświadczenia autora z zakresu sporządzania sprawozdania finansowego.

Wyniki: Uzyskane wyniki potwierdziły, że opisy zasady istotności przez uczelnie publiczne dotyczą głównie ilościowych progów istotności, natomiast brak odniesień do parametrów jakościowych. Ponadto nie występują powiązania między opisem zasady istotności w polityce rachunkowości lub we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego a prezentacją istotnych informacji, co wynika z wytycznych właściwego ministerstwa do spraw szkolnictwa wyższego oraz wymagań związanych z elektroniczną wersją przekazywania przez uczelnie sprawozdania finansowego. Ponadto stosowane uniwersalne układy sprawozdania finansowego, wynikające z załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości w Polsce, nie są w pełni dostosowane do specyfiki uczelni publicznych, zarówno pod względem prawdopodobieństwa wystąpienia określonych zasobów lub procesów, jak i stosowanej terminologii.

Implikacje praktyczne: Przedstawione w artykule wnioski powinny być wykorzystane do rozpoczęcia prac nad kształtem sprawozdania finansowego uczelni publicznych.

Oryginalność/wartość: Artykuł uzupełnia lukę z zakresu sprawozdawczości finansowej uczelni publicznych. Przedstawione krytyczne poglądy mogą służyć doskonaleniu sprawozdania finansowego uczelni.

Słowa kluczowe: zasada istotności, istotność informacji, rachunkowość, sprawozdanie finansowe, uczelnie publiczne.

Abstract

Purpose: The purpose of the article is to assess the application of the materiality concept in information disclosures made by Polish public universities in their financial statements, as well as to attempt to interpret the materiality concept to increase the usefulness of a financial statement.

Methodology/approach: Financial statements for the years 2017–2020, as well as summaries of significant accounting policies of public universities, were the main sources of the research data. In addition, the following research methods were used: source analysis (literature, legal regulations), a case study, participant observation, direct observation, deductive reasoning, and the author's personal experience in preparing financial statements.

Findings: The research results confirmed that the description of the materiality concept made by public universities mainly focuses on quantitative materiality thresholds and does not relate to qualitative parameters. In addition, there are no connections between the description of the materiality concept in a summary of significant accounting policies or the introduction to the financial statement and the presentation of material information, which is

the result of the guidelines of a minister responsible for higher education and the requirements related to a digitalized version of financial statements submitted by universities. Additionally, widely used financial statement layouts, as proposed by appendix no. 1 to the Polish Accounting Act, are not fully adapted to the specifics of public universities, neither in terms of the probability of specific resources and processes appearing nor the terminology used.

Practical implications: The conclusions presented in the article should be used to begin work on the shape of public universities' financial statements.

Originality/value: The article fills the gap related to the financial reporting of public universities. The critical views may be used to improve a university's financial statement.

Keywords: materiality concept, information materiality, accounting, financial statement, public universities.

Ujawnienia na temat prac badawczo-rozwojowych w sprawozdaniu finansowym jednostek branży IT. Przegląd literatury przedmiotu

KATARZYNA KĘPA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest – na podstawie krytycznej analizy literatury przedmiotu – identyfikacja kluczowych obszarów badawczych związanych z problematyką ujawnień informacji o pracach badawczo-rozwojowych w sprawozdaniach finansowych jednostek z branż wykorzystujących wysoką technologię.

Metodyka/podejście badawcze: W artykule wykorzystano metodę studiów literaturo-
wych – przeprowadzono przegląd artykułów naukowych indeksowanych w trzech bazach danych – Scopus, Science Direct oraz SAGE Journals.

Wyniki: Wyniki przeglądu literatury przedmiotu zaprezentowano w trzech zidentyfikowanych obszarach badawczych dotyczących ujawniania informacji o pracach badawczo-rozwojowych: I obszar – zakres ujawnianych informacji o pracach badawczo-rozwojowych w sprawozdaniu finansowym; II obszar – ujawnienia o pracach badawczo-rozwojowych i ich wpływ na wybrane kategorie finansowe; III obszar – wpływ czynników niefinansowych na zakres ujawnień informacji o pracach badawczo-rozwojowych.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Ograniczenie przeglądu do artykułów, w których badano sprawozdania finansowe sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej z jednej strony nie pozwala na bezpośrednie odniesienie uzyskanych wyników do praktyki polskiej sprawozdawczości finansowej, z drugiej natomiast inspiruje do bardziej szczegółowych analiz stosowanego w tym obszarze prawa rachunkowości w Polsce.

Praktyczne implikacje: Artykuł zwiększa świadomość dotyczącą zarządzania i raportowania informacji o pracach badawczo-rozwojowych w sprawozdawczości przedsiębiorstwa.

Oryginalność/wartość: Wnioski z dokonanego przeglądu mogą stanowić inspirację do podejmowania badań, ze szczególnym uwzględnieniem badań jakościowych, w nieeksplorowanych dotąd obszarach badawczych.

Słowa kluczowe: prace badawczo-rozwojowe, ujawnienia, sprawozdanie finansowe, zarządzanie pracami rozwojowymi, kapitał intelektualny.

Abstract

Purpose: Based on a literature review, the article identifies the main areas of research related to the issue of disclosure of information on research and development (R&D) activities in the financial statements of companies in industries that use high technology

Methodology/approach: The article uses a literature review of scientific articles indexed in three databases – Scopus, Science Direct, and SAGE Journals

Findings: The results of the literature review are presented in three identified research areas regarding the disclosure of information about R&D activities: Area I – the extent of R&D information disclosure in financial statements; Area II – R&D disclosures and their impact on selected financial categories; Area III – the impact of non-financial factors on the extent of R&D information disclosure.

Research limitations/implications: The limitation to the articles that examined financial statements prepared in accordance with International Financial Reporting Standards does not make it possible to relate the results directly to the practice of Polish accounting. However, they inspire a more detailed analysis of the accounting law applied in this area in Poland.

Practical implications: The article raises awareness about managing and reporting information about R&D activities in corporate reporting.

Originality/value: The conclusions drawn from the report may encourage research in previously unexplored research areas, with an emphasis on qualitative research.

Keywords: research and development (R&D), disclosure, financial statements, development management, intellectual capital.

Profesjonalna grupa odniesienia w opiniach polskich księgowych tworzących informację sprawozdawczą

DOMINIKA KORZENIOWSKA, ELŻBIETA JAWORSKA,
EWA WANDA MARUSZEWSKA, NELLI ARTIENWICZ

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest prezentacja istniejących w świadomości księgowych profesjonalnych grup odniesienia, które stanowią źródło wartości, norm i ocen własnych zachowań księgowych.

Metodyka/podejście badawcze: Badanie jakościowe przeprowadzono w formie wywiadów pogłębionych z 38 księgowymi posiadającymi minimum trzyletni staż pracy w biurach rachunkowych lub na samodzielnych stanowiskach w przedsiębiorstwach.

Wyniki: Opinie respondentów wskazują na równoczesne występowanie trzech płaszczyzn, które stanowią podstawę identyfikacji profesjonalnych grup odniesienia: pozytywnego i negatywnego, grupa starszych (doświadczonych) i młodszych (niedoświadczonych) księgowych oraz odmienne postrzeganie księgowych pracujących w biurach rachunkowych i zatrudnionych w działach księgowości w przedsiębiorstwach samodzielnie prowadzących rachunkowość. Zidentyfikowane grupy odniesienia mają jednocześnie charakter normatywny i porównawczy, choć aspekt normatywny zdaje się dominować.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Ograniczenia badania wynikają z zastosowanej metody (badanie jakościowe) oraz z charakterystyk respondentów, którymi byli księgowi pracujący w Polsce. Ponadto, identyfikacja grup odniesienia była prowadzona jedynie pod kątem profesjonalnych grup odniesienia, z pominięciem szerzej rozumianych społecznych grup odniesienia.

Oryginalność/wartość: w artykule opisano pierwsze badanie, którego celem jest identyfikacja grup odniesienia wśród księgowych, co otwiera kolejny wymiar badania zachowań księgowych w ramach nurtu behawioralnego badań w rachunkowości.

Słowa kluczowe: grupa odniesienia, księgowi, zachowania, sprawozdanie finansowe, rachunkowość behawioralna.

Abstract

Purpose: The purpose of the study is to present professional reference groups that exist in accountants' minds. These groups are the source of values, norms, and behaviours.

Methodology/approach: The qualitative research was conducted in the form of in-depth interviews with 38 accountants with at least three years of professional experience in accounting offices or who were in charge of preparing financial information in non-financial entities.

Findings: The respondents' opinions indicate the presence of three dimensions that constitute the basis for identifying the professional reference groups: 1) positive and negative, 2) a group of older (more experienced) and younger (less experienced) accountants, and 3) different perceptions of accountants who work in accounting service offices and those employed in accounting departments in non-financial entities. The identified reference groups are both normative and comparative, although the normative aspect seems to dominate.

Research limitations/implications: Limitations of the study result from the method used (qualitative research) and the characteristics of the respondents, who were accountants working in Poland. Moreover, the reference groups were identified only in terms of professional reference groups, disregarding broader social reference groups.

Originality/value: The article describes the first study to identify reference groups among accountants, which opens a new dimension to behavioral research in accounting.

Keywords: reference groups, accountants, behaviour, financial statements, behavioral accounting.

„Gramy w zielone” – maksymalizacja subwencji dla uczelni wyższych na przykładzie publicznych uczelni ekonomicznych

MAGDALENA KOWALCZYK, REMIGIUSZ NAPIECEK

Streszczenie

Cel: Zasady podziału środków finansowych dla uczelni wyższych powinny uwzględniać efektywność ich funkcjonowania. To jeden z kluczowych postulatów zgłaszanych w kontekście finansowania uczelni wyższych, jak również wynikający z założeń New Public Management (NPM). Tym postulatem miała sprostać reforma szkolnictwa wyższego w Polsce przeprowadzona w 2018 roku, w której zakładano również zmianę zasad finansowania uczelni wyższych. Celem niniejszego opracowania jest analiza struktury subwencji uczelni ekonomicznych w kontekście możliwości maksymalizacji jej wysokości.

Metodyka/podejście badawcze: Dla realizacji celu artykułu wykorzystano studium przypadku. Badanie obejmowało publiczne uczelnie ekonomiczne w Polsce. Ocenie poddano wysokość subwencji i jej strukturę w latach 2019–2021.

Wyniki: Każda z badanych ekonomicznych uczelni publicznych wybrała inną politykę „kształtowania” wysokości otrzymywanej subwencji. Istotne jest również to, że uczelnie wyższe potrafią powiązać ocenę swojej działalności z realizowaną strategią.

Oryginalność/wartość: Przeprowadzone badania stanowią wkład do oceny zmian w finansowaniu szkolnictwa wyższego, spowodowanych wprowadzeniem nowych zasad finansowania uczelni wyższych.

Słowa kluczowe: finansowanie publicznych uczelni ekonomicznych, algorytm, subwencja, strategia, efektywność.

Abstract

Purpose: The rules for allocating funds to universities should consider the effectiveness of their operations. This is one of the key proposals raised in the context of financing universities, as well as one of the assumptions of New Public Management (NPM). These demands were to be met by the higher education reform carried out in Poland in 2018, which also assumed a change in the rules of financing universities. The aim of this study is to analyse the structure of subsidies for economic universities in the context of maximising their amounts.

Methodology/approach: A case study was used covering public economic universities in Poland. The amount of the subsidy and its structure between 2019 and 2021 were assessed.

Findings: Each university chose a different policy to "shape" the amount of the subsidy. It is also important that universities are able to link the assessment of their activities with the implemented strategy.

Originality/value: The research contributes to the assessment of changes in the financing of higher education caused by the introduction of new principles of financing universities.

Keywords: financing of public economic universities, algorithm, subsidy, strategy, effectiveness.

Czynniki determinujące raportowanie przez przedsiębiorstwa informacji o działaniach na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju

JOANNA KRASODOMSKA, EWELINA ZARZYCKA, DOROTA DOBIJA

Streszczenie

Cel: Celem przedstawionych w artykule badań jest identyfikacja czynników, które wpływają na decyzje o raportowaniu przez spółki informacji o działaniach podjętych na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju (*Sustainable Development Goals* – SDGs).

Metodyka/podejście badawcze: Przegląd literatury pozwolił na wskazanie potencjalnych trzech czynników wpływających na decyzje przedsiębiorstw o raportowaniu SDGs. W badaniu wykorzystano próbę 8499 firm. Dane pozyskano z bazy *Refinitiv ESG Global*. W celu weryfikacji postawionych hipotez wykorzystano metodę regresji wielorakiej.

Wyniki: Zgodnie z wynikami badań, zaangażowanie w kwestie społeczne i środowiskowe, stosowanie w sprawozdawczości standardów GRI (*Global Reporting Initiative*) oraz presja wybranych grup interesariuszy sprzyjają uwzględnianiu przez spółki, w sprawozdawczości, informacji na temat SDGs.

Ograniczenia: Uproszczony sposób pomiaru zmiennej zależnej może nie oddawać w pełni różnic w objętości i jakości ujawnień dotyczących SDGs.

Oryginalność/wartość: Artykuł dostarcza nowej wiedzy na temat czynników determinujących raportowanie SDGs, w tym znaczenia interesariuszy w tym procesie. Konieczna jest dalsza edukacja przedsiębiorstw oraz inwestorów w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz promowanie stosowania standardów GRI.

Słowa kluczowe: Cele Zrównoważonego Rozwoju, zrównoważony rozwój, raportowanie niefinansowe, sprawozdawczość celów zrównoważonego rozwoju.

Abstract

Purpose: The aim of the research is to identify factors that influence companies' decisions about reporting on the achievement of Sustainable Development Goals (SDGs).

Methodology/approach: A literature review allowed us to identify three potential factors that influence SDG reporting. The study used a sample of 8,499 companies. Data were obtained from the Refinitiv ESG Global database. Regression analysis was used to verify the research hypotheses.

Findings: Engagement in social and environmental issues, the use of GRI (Global Reporting Initiative) standards, and pressure from selected stakeholder groups positively influence companies' decisions to report on SDGs.

Research limitations: The simplified way of measuring the dependent variable may not fully capture differences in the volume and quality of disclosures about SDGs.

Originality/value: The article provides new knowledge on factors that influence SDG reporting, including the importance of stakeholders. There is a need to further educate businesses and investors about sustainability and promote the use of GRI standards.

Keywords: Sustainable Development Goals, sustainable development, non-financial reporting, SDG reporting.

Możliwe kierunki zmian sprawozdawczości finansowej banku centralnego w Polsce

KRZYSZTOF KRUSZEWSKI, JOANNA WIELGÓRSKA-LESZCZYŃSKA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest próba identyfikacji możliwych kierunków zmian sprawozdawczości finansowej banku centralnego w Polsce. Przedstawiono w nim sprawozdawczość finansową banku przelomu XX i XXI wieku oraz możliwe kierunki jej ewolucji.

Metodyka/podejście badawcze: Rozważania oparto na analizie krytycznej literatury przedmiotu, analizie sprawozdawczości finansowej banku centralnego, w tym studium indywidualnego przypadku Narodowego Banku Polskiego (NBP), metodach wnioskowania logicznego oraz obserwacjach i wieloletnich doświadczeniach autorów.

Wyniki: Przeprowadzona analiza wskazuje na ewolucyjność sprawozdawczości finansowej NBP oraz na większą jego otwartość na ujawnianie informacji. Sprawozdawczość finansowa powinna iść w kierunku integralności i komplementarności z innymi opracowaniami banku, aby spełnić oczekiwania rozszerzającego się kręgu odbiorców informacji. Oznacza to, że jego rachunkowość powinna być bardziej dostępna (egalitaryzm rachunkowości), a sprawozdawczość powinna dążyć do efektywnej konstrukcji narracji. Ponadto postęp technologiczny daje możliwość stworzenia dualnego systemu sprawozdawczości finansowej (rachunkowość hybrydowa). Rachunkowość hybrydowa, jak też zasilanie sprawozdawczości finansowej informacjami z innych źródeł (statystyka, analizy ekonomiczne), prowadziłyby do stworzenia zróżnicowanej sprawozdawczości finansowej (sprawozdawczość mozaikowa). W

przyszłej sprawozdawczości finansowej banku istnieje też miejsce dla współtworzonej przez interesariuszy rachunkowości partycypacyjnej oraz na wprowadzenie koncepcji raportowania na żądanie (indywidualizacja sprawozdawczości). Jej zastosowanie byłoby wyrazem demokratyzacji rachunkowości. Ponadto celem zmian w sprawozdawczości finansowej byłoby uzyskanie holistycznego obrazu banku centralnego.

Oryginalność/wartość: Opracowanie stanowi nowatorskie studium nad sprawozdawczością finansową banku centralnego i możliwymi kierunkami jej zmian. Przedstawione propozycje rozwiązań w zakresie sprawozdawczości finansowej mają charakter aplikacyjny i mogą być zastosowane przez bank centralny w ulepszaniu jego sprawozdawczości finansowej.

Słowa kluczowe: rachunkowość banku centralnego, rachunkowość hybrydowa, sprawozdawczość mozaikowa, raportowanie na żądanie, indywidualizacja sprawozdawczości, egalitaryzm rachunkowości, demokratyzacja rachunkowości.

Abstract

Purpose: The article identifies the directions of changes in the financial reporting of the central bank in Poland. It presents the bank's financial reporting at the turn of the 20th and 21st centuries and the possible directions of its evolution.

Methodology/approach: The considerations were based on a critical analysis of a literature review, analysis of the financial reporting of the central bank, including an individual case study of the National Bank of Poland (NBP), methods of logical reasoning, as well as observations and the authors' many years of experience.

Findings: The analysis indicates the evolution of the financial reporting of the NBP and its greater openness to disclosing information. Financial reporting should go towards integrity and complementarity with other bank reports to meet the expectations of a growing group of stakeholders. This means that its accounting should be more accessible (egalitarianism of accounting), and the financial reporting should aim at an effective narrative construction. Technological progress makes it possible to create a dual financial reporting system (hybrid accounting). Hybrid accounting, as well as supplying financial reporting with information from other sources (statistics, economic analyzes), would lead to the creation of differentiated financial reporting (mosaic reporting). In the bank's future financial reporting, there is also space for stakeholder-co-created participatory accounting and the introduction of the on-demand reporting concept (individualized reporting). Its application would be an expression of the democratization of accounting. The aim of changes in financial reporting would be to obtain a holistic picture of the central bank.

Originality/value: The elaboration is an innovative study on the financial reporting of the central bank and possible directions of its changes. The presented ideas for financial reporting are applicative and can be used by a central bank to improve its financial reporting.

Keywords: central bank accounting, hybrid accounting, mosaic reporting, reporting on demand, individualization of reporting, accounting egalitarianism, democratization of accounting.

Legitymizacja a racjonalność systemów pomiaru osiągnięć. Studium przypadku

MONIKA ŁADA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest identyfikacja i wyjaśnienie instytucjonalnych mechanizmów kształtujących systemy pomiaru osiągnięć. W przedstawianych badaniach empirycznych systemu ewaluacji jakości działalności naukowej wyjaśniono analizowane praktyki pomiaru stosując konstrukty legitymizacji sprzecznej oraz kontrłączenia.

Metodyka/podejście badawcze: Badania przeprowadzono metodą studium przypadku. Bardzo szeroki i różnorodny materiał empiryczny dotyczący założeń i zastosowania wybranych praktyk pomiaru przeanalizowano stosując metodę jakościowej analizy treści.

Wyniki: Analiza materiału empirycznego pozwoliła na ujawnienie oddziaływania obowiązujących w Polsce rozbieżnych logik akademickiej kariery naukowej. Odzwierciedleniem wielowymiarowej heterogeniczności otoczenia instytucjonalnego były dwie zidentyfikowane warstwy praktyk pomiaru osiągnięć powiązane z logikami: merytoryczną oraz pragmatyczno-populistyczną. Wykazano, że obie warstwy zostały w obowiązującym systemie ewaluacji scalone drogą zastosowania taktyki *blackboxingu* i etykietowania legitymizującego, tworząc konstrukcję charakterystyczną dla tzw. kontrłączenia.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Przyjęta strategia badawcza sprawia, że wnioski z badań powinny zostać zweryfikowane kolejnymi studiami praktyk pomiaru osiągnięć różnego typu.

Oryginalność/wartość: Wyniki badań potwierdzają, że legitymizacja w warunkach heterogenicznego i dynamicznego otoczenia instytucjonalnego w specyficzny sposób oddziałuje na praktyki rachunkowości, w tym systemy pomiaru osiągnięć. Zaprezentowany mechanizm wpływu legitymizacji sprzecznej wyjaśnia dlaczego, pomiar osiągnięć stosowany w praktyce może wydawać się nieracjonalny z perspektywy normatywnych zaleceń.

Słowa kluczowe: pomiar osiągnięć, rozwarstwienie, kontrłączenie, neoinstytucjonalizm, badania jakościowe.

Abstract

Purpose: The aim of the paper is to identify and explain the institutional mechanisms that shape performance measurement systems. In the empirical research of a system for evaluating the quality of scientific activities, measurement practices were explained using the constructs of contending legitimacy and counter-coupling.

Methodology/approach: The research was conducted using a case study method. A very broad and diverse set of empirical material concerning the assumptions and application of selected measurement practices were analysed using the method of qualitative content analysis.

Findings: The analysis of the empirical material revealed the impact of the divergent logics of an academic career in Poland. The multidimensional heterogeneity of the institutional environment was reflected in two identified layers of performance measurement practices related to logics: meritocratic and pragmatic-populistic. It has been shown that these layers were merged in the current evaluation system through blackboxing and legitimacy labelling tactics, creating a construction that is characteristic of counter-coupling.

Research limitations/implications: The adopted research strategy means that the conclusions of the research should be verified by subsequent studies of the practices of measuring various types of achievement.

Originality/value: The findings confirm that legitimacy in a heterogeneous and dynamic institutional environment has a specific impact on accounting practices, including performance measurement systems. The demonstrated mechanism of the influence of contending legitimacy explains why performance measurement practices may seem irrational from the perspective of normative recommendations.

Keywords: performance measurement, decoupling, counter-coupling, neo-institutionalism, qualitative research.

Koszty ochrony lasu w zrównoważonej gospodarce leśnej. Przykład Polski

BEATA SADOWSKA

Streszczenie

Cel: Celem podstawowym artykułu jest analiza kosztów ochrony lasu ponoszonych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP, LP) oraz prezentacja zabiegów wykonywanych w ramach ochrony lasu. Celem szczegółowym jest przedstawienie sposobu oraz miejsca ujawniania i raportowania informacji o czynnościach zapobiegających szkodom wyrządzanym w lesie oraz o kosztach ochrony lasów – na poziomie ogólnym.

Metodyka/podejście badawcze: Rozważania prowadzone w opracowaniu przedstawiono na tle poglądów prezentowanych w literaturze przedmiotu przez wybranych autorów. Zastosowano metodę krytycznej analizy i syntezy, wnioskowanie oraz studium przypadku. Dane do analiz zaczerpnięto ze sprawozdań finansowo-gospodarczych LP za lata 2016–2019, z opracowań statystycznych „Leśnictwo” oraz raportów uzyskanych w ramach złożonego do LP wniosku o ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego. Zastosowano analizę korelacji liniowej Pearsona oraz jedną z aglomeracyjnych metod grupowania – metodę Warda, która wykorzystuje w swoich procedurach podejście analizy wariancji.

Wyniki: Skala zabiegów wykonywanych w ramach ochrony lasu jest zróżnicowana w poszczególnych RDLP w badanym okresie. Najwyższe średnie koszty na ochronę lasu ogółem są ponoszone przez nadleśnictwa zlokalizowane na obszarze RDLP we Wrocławiu, a najniższe średnie koszty na ochronę lasu ogółem są ponoszone przez nadleśnictwa zlokalizowane na obszarze RDLP w Krakowie. Najmniejsza powierzchnia chroniona przed owadami obejmuje nadleśnictwa zlokalizowane na terenie RDLP w Krakowie.

Ograniczenia: Próba badawcza jest ograniczona do jednego kraju.

Oryginalność/wartość: Przedstawiony głos w dyskusji pozwala uzupełnić lukę badawczą w zakresie informacyjnym o działaniach podejmowanych przez LP w celu ochrony lasu i ponoszonych z tego tytułu kosztach. Zastosowanie aglomeracyjnej metody grupowania – metody Warda, pozwoliło na pogrupowanie podobnych do siebie RDLP z perspektywy kosztów ochrony lasu i działań ochronnych (ujęcie obszarowe), co stanowi bazę do prowadzenia rozszerzonych badań w tym zakresie z punktu widzenia różnorodności przyrodniczej tych jednostek (zawężenie badań i prowadzenie ich, w podobnych do siebie jednostkach LP)

Słowa kluczowe: koszty, lasy państwowe, ochrona lasu, zrównoważona gospodarka leśna, raportowanie informacji.

Abstract

Purpose: The main aim of the study is to analyze the costs of forest protection incurred by Poland's State Forests and to present the activities performed as part of forest protection. The specific objective is to present the method and place of disclosing and reporting information on actions to prevent damage to the forest and on the costs of forest protection on a general level.

Methodology/approach: The considerations in the study are presented against the views presented in the literature on the subject by selected authors. The methods of critical analysis and synthesis, inference, and a case study were used. The data for the analyses were taken from the financial and economic reports of the State Forests for the years 2016–2019, from the statistical studies „Forestry”, and reports obtained as part of

the application submitted to the State Forests for the re-use of public sector information. Pearson's linear correlation analysis was used, as well as an agglomeration grouping method – Ward's method – which uses the analysis of variance approach in its procedures.

Findings: The scale of forest protection measures varied between State Forests in the analyzed period. The highest costs for forest protection in total are borne by forest districts located in the area of State Forests in Wrocław, and the lowest costs for forest protection in total are borne by forest districts located in the area of State Forests in Kraków. The smallest area protected against insects covers forest districts located in the State Forests in Krakow. With the increase in the costs of forest protection, State Forest's own costs also increase. The highest relationship was noted in 2017, with a correlation coefficient of 0.86.

Research limitations: The research sample is limited to one country.

Originality/value: The presented voice in the discussion fills the research gap in terms of information about State Forests' activities to protect the forest and the subsequent costs incurred. The use of Ward's method allowed similar regional directorates of State Forests to be grouped from the perspective of forest protection costs and protective measures (area approach), which is the basis for extended research in this area from the point of view of the natural diversity of these units (narrowing the research and conducting it in similar State Forests units).

Keywords: costs, state forests, forest protection, sustainable forest management, reporting information.

Konotacje imion księgowych w świetle badań nadleśnictw w Polsce

PIOTR SZCZYPA

Streszczenie

Cel: W artykule przedstawiono wyniki badania dotyczące konotacji imion księgowych w grupie osób zatrudnionych w komórkach rachunkowości nadleśnictw w Polsce. W ramach badania zidentyfikowano związek imienia osoby z zawodem księgowego. Udzielono odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania badawcze: (1) Czy zawód księgowego wybierają osoby o tych samych imionach? (2) Czy interpretacja zakresu predyspozycji zawodowej *Wielkiej księgi imion* wskazuje na zawód księgowego w przypadku najczęściej powtarzających się imion księgowych w Polsce, w tym księgowych nadleśnictw?

Metodyka/podejście badawcze: Do weryfikacji dwóch wyodrębnionych hipotez zastosowano kolejno badania ilościowe (test niezależności chi-kwadrat) i jakościowe. Badanie przeprowadzono na pełnej próbie 430 nadleśnictw (dane pierwotne) oraz danych zastanych z rejestru PESEL i Ministerstwa Finansów.

Wyniki: Zawód księgowego w nadleśnictwach najczęściej wybierają kobiety o imieniu Anna, Małgorzata i Agnieszka oraz mężczyźni o imieniu Tomasz, Krzysztof i Paweł. Zachodzi związek między imieniem a wykonywaniem zawodu księgowego w nadleśnictwach, który nie wskazuje na pokrycie się z rozkładem innych imion osób żyjących w Polsce. Predyspozycje zawodowe księgowych ujęte w *Wielkiej księdze imion* nie mają swojego odzwierciedlenia w praktyce działów rachunkowości nadleśnictw.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Uzyskane wyniki badań nie dają bezpośrednich wytycznych do zarządzania czynnikiem ludzkim w grupie księgowych nadleśnictw. Badania powinny być kontynuowane w grupach księgowych innych branż.

Oryginalność/wartość: Artykuł po raz pierwszy w Polsce dostarcza nowej i aktualnej wiedzy na temat postrzegania zawodu księgowego, w tym zarządzania kapitałem ludzkim przez pryzmat konotacji imion. Badania wpisują się w nurt poszukiwania nowych determinant zarządzania czynnikiem ludzkim w grupie zawodowej księgowych.

Słowa kluczowe: zarządzanie czynnikiem ludzkim, rachunkowość, księgowy, nadleśnictwo, konotacje imion.

Abstract

Purpose: The article presents the results of research on the connotations of accountants' names in a group of people employed in the accounting units of forest districts in Poland. The research identified the association of a person's name with the accounting profession. Two main research questions were answered: (1) Do individuals with the same first names choose the accounting profession? (2) Does the interpretation of the occupational aptitude range of the Great Dictionary of Names indicate the accountancy profession in the case of the most frequently repeated accountant names in Poland, including accountants of forest districts?

Methodology/approach: Quantitative (chi-square test of independence) and qualitative research was used to verify the two hypotheses. The study was conducted on a full sample of 430 forest districts (primary data) as well as on data found in the register of personal identity numbers and the Ministry of Finance.

Findings: The profession of accountant in forest districts is most often chosen by women named Anna, Małgorzata and Agnieszka, and by men named Tomasz, Krzysztof and Paweł. There is a relationship between first name and the accounting profession in forest districts, which does not overlap with the distribution of other first names of people living in Poland. Professional predispositions of accountants included in the Great Dictionary of Names are not reflected in the practice of accounting departments of forest districts.

Research limitations/implications: The research results do not provide direct guidelines for human resources management in the group of accountants of forest districts. The research should be continued in accounting groups of other industries.

Originality/value: The article is innovative; for the first time in Poland, it provides new and current knowledge about the perception of the accountancy profession, including human capital management, through the prism of the connotation of names. The research is part of the trend of searching for new determinants of human resources management in the professional group of accountants.

Keywords: human resources management, accounting, accountant, forestry, name connotations.

Ujawnianie ryzyka podatkowego w raportach finansowych spółek publicznych

AGNIESZKA WENCEL

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest analiza zakresu i jakości ujawnianych w raportach finansowych informacji o ryzyku podatkowym. W związku z tak postawionym celem sformułowano następujące pytanie badawcze: W jakim zakresie i z jaką szczegółowością spółki giełdowe w Polsce ujawniają informacje o ryzyku podatkowym? Przesłanką do poruszenia tematyki

ujawnień o ryzyku podatkowym były wprowadzone w ostatnich latach liczne zmiany regulacji fiskalnych, mające na celu uszczelnienie systemu podatkowego. W powszechnej ocenie przedsiębiorców konstrukcja i treść nowych przepisów są niejednoznaczne, budzą wiele wątpliwości, nakładają na podatników obowiązek raportowania szczegółowych informacji do organów skarbowych, co w powiązaniu z wprowadzeniem dodatkowych sankcji karnych skarbowych prowadzi do zwiększenia ryzyka podatkowego.

Metodyka/podejście badawcze: Do realizacji założonego celu zastosowano studia literaturowe, analizę aktów prawnych oraz przeprowadzono jakościowe badania empiryczne treści raportów finansowych z wykorzystaniem autorskiej propozycji uproszczonego indeksu ujawnień.

Wyniki: Wyniki badania wskazują na duże dysproporcje między spółkami w zakresie ujawnianych informacji, brak spójności między różnymi aspektami ujawnień. Niepokoi również fakt, że dopiero przeprowadzone kontrole skarbowe przyczyniają się do zwrócenia uwagi na ten obszar ryzyka działalności.

Oryginalność/wartość: Zagadnienie ujawniania ryzyka podatkowego nie było jak dotąd przedmiotem analiz polskich badaczy i w tym zakresie niniejszy artykuł wypełnia lukę badawczą. Wyniki badań poszerzają dotychczasową wiedzę o ujawnieniach informacji w raportach finansowych oraz mają znaczenie praktyczne zarówno dla samych spółek, jak i ich interesariuszy.

Słowa kluczowe: ryzyko podatkowe, ujawnianie ryzyka, raporty finansowe, system podatkowy, kontrola podatkowa, rezerwy na ryzyko podatkowe.

Abstract

Purpose: The purpose of the article is to analyze the scope and quality of tax risk disclosures in financial reports. With this objective, the following research question was formulated: In what areas and in what detail do listed companies in Poland disclose information about tax risk? The subject of tax risk disclosures was raised due to numerous changes to fiscal regulations introduced in recent years aimed at tightening the tax system. In the common opinion of entrepreneurs, the structure and content of the new regulations are ambiguous, raise many doubts, and impose on taxpayers a wide scope of reporting to tax authorities. In conjunction with the imposition of additional penal and fiscal sanctions, it leads to an increase in tax risk.

Methodology/approach: A literature review was conducted, and legal acts were analyzed. Also, qualitative empirical research of the content of financial reports was carried out using the original simplified disclosure index.

Findings: The results of the survey indicate large disproportions between companies in the scope of disclosed information, and the lack of consistency between various aspects of disclosures. It is also disturbing that the only conducted fiscal inspections help draw attention to this area of business risk.

Originality/value: The issue of tax risk disclosure has not been analyzed by Polish researchers so far; thus, this article fills a research gap. The results of the research expand the existing knowledge about disclosures in financial reports. They are also of practical importance both for the companies and their stakeholders.

Keywords: tax risk, risk disclosure, financing reports, tax system, tax audit (inspection), provisions for tax risk.

Propozycja modeli rozliczania ujemnej wartości godziwej aktywów zorganizowanej części przedsiębiorstwa przy połączeniu jednostek według polskich regulacji rachunkowości

DARIUSZ WĘDZKI

Streszczenie

Cel: W artykule zaproponowano modele rozliczeniowe umożliwiające ujęcie dodatnich wartości początkowych składników aktywów zorganizowanej części przedsiębiorstwa w sytuacji, gdy generuje ono ujemną wartość dochodową, a w konsekwencji powinna być wyceniona według ujemnej wartości godziwej.

Metodyka/podejście badawcze: Opracowanie ma charakter metodologiczny i zawiera modele wyprowadzone na drodze dedukcyjnej z regulacji prawnych rachunkowości w Polsce, tj. ustawy o rachunkowości i Krajowych Standardów Rachunkowości, oparte na normatywnej teorii rachunkowości.

Wyniki: Sformułowano trzy modele rozliczeniowe umożliwiające ujęcie dodatnich wartości początkowych składników aktywów zorganizowanej części przedsiębiorstwa o ujemnej wartości godziwej. Są to: Model Całościowych Współczynników Korygujących, Model Malejących Współczynników Korygujących i Model Sumy Cyfr Rocznych. Rozważono uwarunkowania ich aplikacji i zilustrowano je przykładem schematycznym.

Ograniczenia/implikacje badawcze: Proponowane modele mogą zostać zastosowane i zweryfikowane na konkretnych przypadkach połączeń w Polsce, aby ocenić użyteczność poszczególnych modeli.

Oryginalność/wartość: Artykuł zawiera oryginalne propozycje modeli umożliwiających rozliczenie ujemnej wartości godziwej zgodnie z polskimi regulacjami rachunkowości jako wypełnienie luki badawczej polegającej na braku właściwej metody rozliczenia wartości w takim przypadku zgodnie z tymi regulacjami.

Słowa kluczowe: połączenie jednostek, Krajowe Standardy Rachunkowości, Polska, zorganizowana część przedsiębiorstwa, ujemna wartość godziwa, modele rozliczania ujemnej wartości godziwej przy połączeniu, wartość początkowa przy połączeniu.

Abstract

Purpose: This study develops allocation models of business combination for recognizing the initial value of stand-alone business assets when that business generates negative income and, as a consequence, should be evaluated at a negative fair value.

Methodology/approach: This deductive study presents a methodological approach to allocation models constructed under Polish accounting regulations, i.e., the Accounting Act and National Accounting Standards, based on normative accounting theory.

Findings: Three allocation models were developed to measure the initial value of business assets if any cash-generating units are measured at a negative fair value: the overall adjusting factor model, the decreasing adjusting factor model, and the sum-of-the-years digits model. The limitations of the models are also considered, and finally, a conceptual example is presented.

Research limitation/implications: The models can be applied and verified on cases of business combination in Poland to assess the usefulness of particular models.

Originality/value: The study consists of original propositions of allocation models at negative fair value for Polish accounting regulations, filling a research gap: the lack of proper allocation method of value under such a transaction under this regulation.

Keywords: business combination, National Accounting Standards, Poland, business, negative fair value, allocation model for negative fair value at combination, initial value at combination.

Z HISTORII RACHUNKOWOŚCI / ACCOUNTING HISTORY

Koszty leczenia pacjentów w okresie epidemii na początku XX wieku na przykładzie Szpitala dla chorych zakaźnych w Częstochowie

JOLANTA CHLUŚKA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest charakterystyka uwarunkowań ponoszenia kosztów leczenia pacjentów w okresie różnych epidemii na początku XX wieku w Częstochowie.

Metodyka/podejście badawcze: Jako narzędzia badawcze wykorzystano analizę literatury przedmiotu, aktów prawnych, dokumentacji archiwalnej Szpitala dla chorych zakaźnych oraz innych materiałów archiwalnych dotyczących kosztów leczenia pacjentów w czasie epidemii w Częstochowie w okresie 1918–1922.

Wyniki: Przeprowadzone analizy pokazały, że zarówno obecnie, jak i 100 lat temu narzędzia walki z epidemią są podobne. Do najważniejszych z nich można zaliczyć szczenia ochronne, prawidłową, dostosowaną do warunków kryzysowych, strukturę systemu opieki zdrowotnej, profilaktykę i ochronę zarówno personelu medycznego zajmującego się leczeniem chorych, jak i innych osób mających kontakt z chorymi. Zweryfikowano pozytywnie hipotezę badawczą, że „pokrywanie kosztów leczenia pacjentów w okresie epidemii na początku XX wieku było determinowane zasadami rozliczeń z tytułu leczenia pacjentów oraz warunkami funkcjonowania szpitala”.

Praktyczne implikacje: Wyniki analiz są ważne z punktu widzenia rozwoju i doskonalenia systemów opieki zdrowotnej. Mają walor poznawczy i mogą być przedmiotem analiz decydentów na różnych poziomach zarządzania podmiotami leczniczymi w Polsce.

Oryginalność: Artykuł wpisuje się w nurt badań historycznych nad kosztami systemu opieki zdrowotnej w Polsce.

Słowa kluczowe: Szpital dla chorych zakaźnych, koszty leczenia pacjentów, epidemia, grypa „hiszpanka”.

Abstract

Purpose: The study characterizes the determinants of the costs of treating patients during various epidemics at the beginning of the 20th century in Częstochowa.

Methodology/approach: Research tools included a literature review on the subject, legal acts, archival documentation of the Hospital for Infectious Patients, and other archival materials concerning the costs of treating patients during the epidemic in Częstochowa between 1918 and 1922.

Findings: The analysis shows that both now and 100 years ago, the tools for fighting the epidemic are similar. The most important include preventive vaccinations, a health care system properly adapted to crises, prevention, and the protection of medical personnel who treat sick people and other people who have contact with the sick. The research hypothesis was positively verified that “covering the costs of treating patients during the epidemic at the beginning of the 20th century was determined by the principles of settling accounts for the treatment of patients and running the hospital”.

Practical implications: The results are essential for developing and improving health systems. They have a cognitive value and can be analyzed by decision-makers at various management levels of Poland's medical entities.

Originality: The article is part of the trend of historical research on the costs of Poland's healthcare system.

Keywords: hospital for infectious patients, patient treatment costs, epidemic, Spanish flu.

Realizacja metody kasowej w rachunkowości dóbr wilanowskich w latach 1892–1914

ANNA OLEWNIK-DEJEWSKA

Streszczenie

Cel: Celem artykułu jest prezentacja metody kasowej ujęcia przepływów pieniężnych w rachunkowości wilanowskiej nieruchomości ziemskiej na przełomie XIX i XX wieku.

Metodyka/ podejście badawcze: Zastosowana metodologia badawcza obejmuje krytyczną analizę materiałów źródłowych i literatury przedmiotu, analizę opisową i porównawczą oraz metodę dedukcji. Meritum publikacji stanowi analiza rachunku pieniężnego, bilansów kasy, ksiąg rachunkowych oraz ich powiązań pod kątem ujawniania przepływów pieniężnych w rachunkowości dóbr wilanowskich.

Wyniki: Otrzymane wyniki zostaną skonfrontowane z dotychczasowymi badaniami w zakresie instruktarzy ekonomicznych oraz praktyką sporządzania rachunku przepływów pieniężnych w Polsce.

Oryginalność/wartość: Wnioski wynikające z niniejszej publikacji stanowią wkład do analizy przemian i kierunków rozwoju w sprawozdawczości przepływów pieniężnych oraz mogą być wykorzystane w dydaktyce w zakresie historii rachunkowości. Artykuł stanowi uzupełnienie luki badawczej w kontekście prezentacji przepływów pieniężnych na przykładzie gospodarstwa rolnego w dawnej Polsce.

Słowa kluczowe: bilans, XIX wiek, historia rachunkowości, metoda kasowa, przepływy pieniężne, wilanowska nieruchomość ziemska.

Abstract

Purpose: The article presents the cash flow method in the accounting of the Wilanów estate at the turn of the 19th and 20th centuries.

Methodology/approach: The research methodology includes a critical analysis of source materials and the literature, and descriptive and deductive methods. The essence of the article is an analysis of the cash account, cash register balances, accounting books and their connections in terms of disclosing cash flows in the accounting of Wilanów estates.

Findings: The results are compared with the current research on economic briefings and the practice of cash flow in Poland.

Originality/value: The conclusions contribute to the analysis of changes and directions of development in cash flow reporting, and they supplement the didactics in the field of accounting history. The article fills the research gap in the context of presenting cash flows on the example of a manor farm in former Poland.

Keywords: balance sheet, 19th century, accounting history, cash method, cash flow, Wilanów estate.

W KIERUNKU UMIEDZYNARODOWIENIA / TOWARDS INTERNATIONALIZATION

Ujawnienia dotyczące pracowników w raportach niefinansowych. Przykład z Polski

HANNA CZAJA-CIESZYŃSKA

Abstract

Purpose: The article assesses the scope of employee-related disclosures in sustainability reports in Poland between 2017 and 2020.

Methodology/approach: The research study covered 80 non-financial reports of the companies included in the WIG20 index. The employee-related disclosures were divided into four categories, and 24 non-financial metrics were analysed. The first stage of the research involved a quantitative analysis of selected non-financial metrics. The second analysed the rate of changes in disclosing employee-related information.

Findings: From 2017 to 2020, the scope of employee-related disclosures in non-financial reports in Poland increased. Therefore, the transposition of Directive 2014/95/EU to the Polish legal system has had a positive effect on employee-related disclosures in non-financial reports, even though the observed change is evolutionary rather than revolutionary.

Research limitations/implications: The sample comprised only 20 companies and selected non-financial metrics; therefore, the results cannot be generalised.

Originality/value: The study fits into the current trend of research conducted in the area of sustainability reporting. Using statistical indexes, the development of employee-related disclosures in non-financial reports in Poland after 2017 is assessed.

Keywords: non-financial reports, employee-related disclosures, GRI Standards, Corporate Social Responsibility (CSR), companies from WIG20.

Streszczenie

Cel: Głównym celem artykułu jest ocena zakresu ujawnień pracowniczych w raportach zrównoważonego rozwoju w Polsce w latach 2017–2020.

Metodyka/podejście: Badaniem objęto 80 raportów niefinansowych spółek wchodzących w skład indeksu WIG20. Ujawnienia pracownicze zostały podzielone na cztery kategorie, do których przyporządkowano łącznie 24 mierniki niefinansowe. Pierwszy etap badań polegał na przeprowadzeniu analizy ilościowej przyjętych do badania mierników. Drugi zaś miał na celu analizę dynamiki zmian w ujawnianiu informacji w obszarze pracowniczym.

Wyniki: Przeprowadzone badanie empiryczne wskazuje, że od 2017 do 2020 roku zakres ujawnień pracowniczych w raportach niefinansowych w Polsce zwiększył się. Należy zatem uznać, że transpozycja dyrektywy 2014/95/EU do polskiego porządku prawnego

wpłynęła pozytywnie na zakres prezentowanych w raportach niefinansowych ujawnień pracowniczych, choć zaobserwowana zmiana ma charakter ewolucyjny a nie rewolucyjny

Ograniczenia/implikacje: Próba badawcza składała się z 20 spółek i wybranych mierników niefinansowych, dlatego uzyskanych wyników nie można uogólniać na całą populację.

Oryginalność/wartość: Artykuł wpisuje się w aktualny trend badań prowadzonych w obszarze raportowania zrównoważonego rozwoju. Przy wykorzystaniu indeksów statys-tycznych oceniono dynamikę rozwoju ujawnień pracowniczych w raportach niefinansowych w Polsce po 2017 roku.

Słowa kluczowe: raporty niefinansowe, ujawnienia pracownicze, Standardy GRI, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa, spółki z WIG20.